

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.491/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Varga László ügyvéd (Karcag, Kálvin u. 13.) által képviselt felperes neve címe lakos felperesnek, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya (ügyintéző. Dr. ... és Káldiné ... jogtanácsos, 1363 Budapest, Pf: 24.) által képviselt Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság (Szolnok, Kossuth u. 1.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10. P. 21.572/2008/22. számú ítélete ellen a felperes által 23. és 27. sorszám alatt, míg az alperes által 25. sorszám alatt előterjesztett és 30. sorszám alatt megindokolt fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az indokolásból mellőzi az alábbi kitételeket:

„A bíróság végzésének ezen ténymegállapítása ugyan sérti a Ve. 83. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat, mely alapján az alperesnek a Ve. 84. § (4) bekezdésének alkalmazásával a kifogást eljárásjogi okból el kellett volna utasítania.....”

„A bíróság álláspontja szerint az alperes a Ve. 84. § (4) bekezdésének alkalmazásával akkor járt volna el a jogszabály szerint el helyesen, ha érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasítja a kifogást”.

„Összegezve: az alperes jogellenes magatartása ugyan megvalósult annyiban, hogy érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasító határozatot kellett volna hoznia.”

Kötelezi a felperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

2006. október 1-jén tartott nagyiváni polgármester választáson a két induló jelölt közül a felperes a helyi választási bizottság eredményt megállapító döntése szerint 379, míg ellenfele 376 érvényes szavazatot kapott.

LI. 2006. október 2-án kifogást nyújtott be a helyi választási bizottságnál, hivatkozva arra, hogy az előző nap megtartott mozgóurnás szavazás alatt a választói akaratot befolyásolták. Választási kifogását személyesen adta át a választási bizottságnak, az iraton lakcímét nem tüntette fel.

A helyi választási bizottság 43/2006. (X. 3.) számú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította, tekintettel arra, hogy az azt benyújtó nem közölte lakcímét.

LI. a határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő a Területi Választási Bizottságnál. 2006. október 5-én a másodfokú szerv ülést tartott, azon bizonyítást vett fel, majd 64/2006. (X. 5.) számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, és a fellebbezést elutasította. A döntését azzal indokolta, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 77. § (2) bekezdése értelmében helye volt a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasításának, mert az azt benyújtó személy - általa sem vitatottan - a lakcímét nem tüntette fel. Kifejtette ugyanakkor, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a mozgóurnás szavazás során a választás eredményét befolyásolták, így a Ve. 73. §-a szerint sem az eredmény megsemmisítésének, sem a szavazatok újraszámolásának nincs helye.

LI. a határozattal szemben bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bírósághoz, kérve a Területi Választási Bizottság határozatának megváltoztatását, a választási eredményt megállapító döntés megsemmisítését és a választás megismétlésének elrendelését.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság az ügyben tárgyalást tűzött ki, arról a felperest, mint ellenérdekű felet értesítette. A tárgyaláson a kérelmet előterjesztő által előállított tanúkat meghallgatta, s vallomásukat, valamint a beszerzett összes iratot értékelve 11. Kvk. 27.239/2006/3. számú végzésével a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területi Választási Bizottság 64/2006. (X. 5.) számú határozatát megváltoztatta, és **N.** község helyi választási bizottságának a 2006. október 1-i polgármester választással kapcsolatos választási eredményt megállapító döntését megsemmisítette, s e körben a választás megismétlését rendelte el.

A megismételt választás eredményeként **N.** polgármesterévé **LI.**t választották.

A felperes keresetében bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén 13.890.236 Ft vagyoni kára, ennek 2008. november 1-től járó kamatai, valamint 5.000.000 Ft nem vagyoni kára, s ennek 2006. október 4-től járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Arra hivatkozott, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság eljárása során olyan kirívó jogsértéseket követett el, melyek kártérítési felelősségét megalapozzák. Így felróhatóan

járt el, amikor határozata indokolásában tévesen rögzítette, hogy ugyan a kifogás nem tartalmazta **LI.** címét, de az ahhoz mellékelte boríték igen, így módon az együtt kezelendő, s ezért érdemben lett volna elbírálni a választási kifogás. Megítélése szerint ezzel a Ve. 77. § (2) bekezdésében foglaltakat sértette meg az alperes.

Hivatkozott arra, hogy a Ve. 84. § (1) bekezdésének helyes értelmezése alapján a felperes, mint ellenérdekű fél részére is kötelező lett volna a jogi képviselet biztosítása, s erről a megyei bíróság nem gondoskodott.

Végül rámutatott, hogy a Ve. 83. § (5) bekezdését is megsértette az alperes, amikor olyan személyt is meghallgatott tanúként, aki már a Területi Választási Bizottság előtt is nyilatkozatot tett.

Vagyoni káraként az 5 évre elmaradó polgármesteri fizetése összegét jelölte meg, míg a nem vagyoni kárigény körében arra hivatkozott, hogy az alperes eljárása miatt egészsége megrendült, lakókörnyezetében az a hír terjedt el róla, hogy választási csalással kívánt eredményhez jutni, így becsülete és emberi méltósága is sérült.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy **LI.** a kifogás benyújtásakor lakcímét nem közölte, ezért az alperes határozata indokolásában tévesen rögzített ezzel ellentétes tény. Álláspontja szerint azonban ez nem olyan kirívóan súlyos jogsértés, mely a bíróság kártérítési felelősségének megállapításához elégséges lenne. Rámutatott, hogy a kártérítési per bírósága nem rendkívüli jogorvoslati fórum, a felperes alaptalanul kéri e jogerős döntés felülvizsgálatát. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság határozatában egyébként is okszerűen mérlegelte a bizonyítékokat, helytállóan megindokolta, hogy a Területi Választási Bizottság határozatát miért változtatta meg; vitatta egyébként mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kár összegét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy az állam részére 900.000 Ft illetéket térítsen meg.

A Ptk. 339. §-ának (1) és 349. §-ának (3) bekezdésére utalással kifejtette, hogy az alperes kártérítési felelősségének megállapításához mind az előbbiben írt általános, mind az utóbbiban megjelölt speciális feltételeknek fent kell állni. A felperes a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőséget kimerítette, így a Ptk. 349. § (3) bekezdésében írt feltétel megvalósult.

A jogellenesség körében megállapította, hogy az alperes határozatában tévesen rögzítette, hogy a kifogás benyújtásakor **LI.** ahhoz borítékot is mellékelte, melyen lakcíme fel volt tüntetve, ugyanis a kifogást személyesen terjesztette elő. Álláspontja szerint „a bíróság végzésének ezen ténymegállapítása ugyan sérti a Ve. 83. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat, mely alapján az alperesnek a Ve. 84. § (4) bekezdésének alkalmazásával a kifogást eljárásjogi okból el kellett volna utasítania”, de ezt nem tekintette kirívóan súlyos, felróható jogalkalmazási törvénysértésnek.

A Ve. 84.§ (1) bekezdése rendelkezését akként értelmezte, hogy az ellenérdekű fél számára a jogi képviselő nem kötelező a bírósági felülvizsgálati eljárásban.

A Ve. 83. § (5) bekezdésének felhívásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a bírósági eljárásban a Pp. rendelkezéseit is alkalmazni kell, a Ve. szabályaival összhangban, így az alperes részéről a bizonyítási eljárás lefolytatása körében sem állapítható meg törvénysértés.

Rögzítette határozatában, hogy „a bíróság álláspontja szerint az alperes a Ve. 84. § (4) bekezdésének alkalmazásával akkor járt volna el a jogszabály szerint helyesen, ha érdemi vizsgálat nélkül hivatalból elutasítja a kifogást”.

Ezt követően határozata azt tartalmazza, hogy „Összegezve: az alperes jogellenes magatartása ugyan megvalósult annyiban, hogy érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasító határozatot kellett volna hoznia”, de miután az érdemi tárgyalás lefolytatása során a Ve. rendelkezéseit maradéktalanul betartotta, terhére jogellenes magatartás nem állapítható meg, a felperes egyéb hivatkozásai tekintetében pedig jogszabálysértés sem történt.

Megítélése szerint a kártérítési felelősség elemei közül az ok-okozati összefüggés is hiányzik, tekintettel arra, hogy a megismételt szavazás eredményeként nem a felperest, hanem **LI.** t választották **N.** polgármesterévé.

Kiemelte, hogy a jogellenesség, valamint az ok-okozati összefüggés hiányában a kár összegét szükségtelen vizsgálni.

Az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását, keresetének megfelelő határozat hozatalát és az alperes költségekben való marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a megyei bíróság a tényállást nagyjából helyesen állapította meg ugyan, de határozatában téves „tényrögzítések” is szerepelnek, míg a megállapított tényállásból levont jogi következtetései helytelenek. Azzal érvelt, hogy az alperesnek a választási szervek határozatai jogszerűségét kellett volna felülvizsgálni, s ennek eredményeként azokat helyben hagyni. Azzal, hogy a bíróság nem így járt el, tévedett, ám tévedését nem lehet menthető jogalkalmazási tévedésnek tekinteni, ugyanis a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyta figyelmen kívül. Megismételte, hogy a felperes részére kötelező lett volna a jogi képviselő biztosítása. Álláspontja szerint mind a felróhatóság, mind a jogellenesség megállapítható az alperes terhére, így az ok-okozati összefüggés részletes vizsgálatát kellett volna lefolytatnia a bíróságnak, s annak eredményeként keresetének megfelelő határozatot kellett volna hoznia.

Az ítélettel szemben az alperes is fellebbezést terjesztett elő, amelyben kérte az ítélet részbeni megváltoztatását akként, hogy az ítélőtábla mellőzze a megyei bíróság határozatának indokolásából a fellebbezésben megjelölt, az előzőekben idézett részeket.

Azzal érvelt, hogy a bíróság csak részben alkalmazta azt a szabályt, hogy a kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja felül az olyan határozat jogszerűségét, amellyel szemben nem volt helye bírósági felülvizsgálatnak. Részletesen kifejtette, hogy ugyan a Területi Választási Bizottság a helyi választási bizottság határozatát helybenhagyta és az azzal szembeni fellebbezést elutasította, de ténylegesen döntött arról is, hogy a választási eredmény megsemmisítésének, illetve az újraszámolás elrendelésének törvényi feltételei fennállnak-e. Ebből következően a megyei bíróságnak mérlegelnie kellett azt, hogy a megelőző eljárást milyen terjedelemben vizsgálja felül, s ennek során nem tévedett, amikor a felülvizsgálati kérelmet eljárási okból érdemi vizsgálat nélkül nem utasította el, így mérlegelési jogkörben hozott döntésén alapuló határozata jogszabályszerű volt, jogellenes magatartás a bíróság terhére nem állapítható meg. Mindezekre tekintettel mellőzni kérte azokat az indokolásban foglalt megállapításokat, amelyek arra utaltak, hogy mi lett volna az alperes helyes döntése.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését alaptalannak, az alperes fellebbezését alaposnak találta.

A bíróságok szervezetéről szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2. §-a szerint a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról - a törvényben szabályozott eljárás során - véglegesen döntenek. A bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését. A Bszi. 7. §-ának értelmében e jogalkalmazó tevékenységük keretében hozott végleges döntésük mindenkre kötelező, beleértve az ügyben érintett személyeket és az állam szervezeteit, így a bíróságokat is.

A polgári perekben a végleges és senki által nem vitatható döntés meghozatalának eljárási rendjét a törvény céljának megfelelően a Polgári perrendtartás szabályozza. Az anyagi jogerővel (Pp. 229. § (1) bekezdés) rendelkező jogerős ítéletet jogszabálysértésre hivatkozással már csak a Pp. által biztosított rendkívüli perorvoslattal, perújítással, illetve az egy ízben előterjeszthető felülvizsgálati kérelemmel lehet támadni, ha ennek egyéb feltételei fennállnak.

A bíróság ellen indított kártérítési per nem teremt újabb jogorvoslati lehetőséget. Nem képezheti kártérítési per jogalapját jogerős ítélet tartalma, az ilyen címen előterjesztett követelés nyilvánvalóan alaptalan. Mindezekre tekintettel tévedett az elsőfokú bíróság, amikor belebocsátkozott annak érdemi taglalásába, hogy az alperes a választási bizottságok határozatainak felülvizsgálata során helyes döntést hozott-e, mert ezt a kérdést nem vizsgálhatta volna.

Az elsőfokú bíróság mindössze annyit állapíthatott volna meg tényszerűen, hogy az alperes határozatában tévesen rögzítette, hogy **LI.** a borítékot - melyen lakcíme fel volt tüntetve - a kifogáshoz, s nem az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezéshez mellékelte, ezen túl további megállapításokat a határozat érdemével kapcsolatban nem tehetett volna.

Emiatt az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletének indokolásából mellőzte azokat a rendelkező részben felhívott megállapításokat, melyek arra utalnak, hogy az alperesnek milyen tartalmú határozatot kellett volna hoznia és emiatt határozata jogellenes.

Ezért csupán megjegyzi az ítélet tábla, hogy a Ve. mindhárom fokú jogorvoslati kérelem tartalmi kellékeit külön-külön szabályozza (77. § (2) bekezdés, 80. § (4) bekezdés, 83. § (4) bekezdés), s mindegyik esetben előírja, hogy az azzal élő köteles lakcímét is feltüntetni. A felperes a bírósági felülvizsgálati kérelmén lakcímét megjelölte, így az alperes azt érdemi vizsgálat nélkül nem utasíthatta volna el, az elsőfokú bíróság e megállapításával az ítélet tábla nem ért egyet.

A kötelező jogi képviselettel, illetve a Ve. 83. § (5) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban az ítélet tábla osztja a megyei bíróság indokolását, azt megismételni nem kívánja.

Az alperes terhére jogellenes magatartás nem állapítható meg, ennek hiányában a kártérítési felelősség további tényállási elemeinek (ok-okozati összefüggés, kár, felróhatóság) vizsgálata szükségtelen.

A felperes fellebbezésében írt, a tényállás kiegészítésére vonatkozó indítványok is e körbe tartoznak, ezért azokat az ítélet tábla nem vette figyelembe.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

A fellebbezési eljárás során is pernyertes alperes nem kérte költségei megállapítását, ezért arról az ítélet táblának nem kellett rendelkezni a Pp. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében.

Az ügy tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta (1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés g) pont) folytán le nem rótt fellebbezési illetékeket a felperes eredménytelen és az alperes eredményes fellebbezése következtében a felperesnek kell megtéríteni az állam javára a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

D e b r e c e n, 2009. szeptember 17.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

